

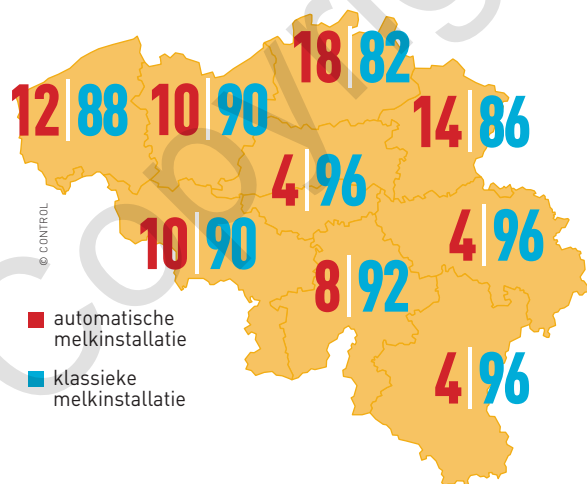
Reeks robotmelken

Hoe melkt de Belg?

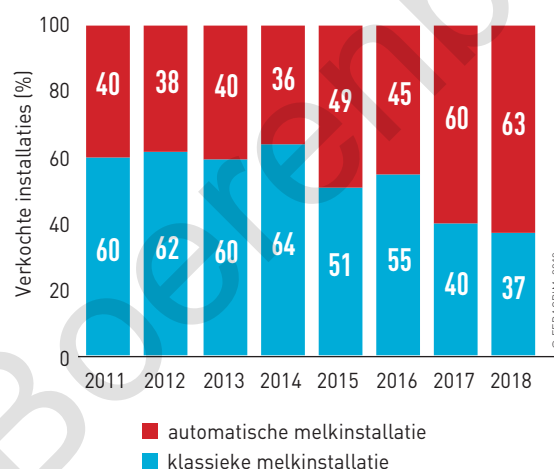
Zo'n 25 jaar na de introductie van de eerste melkrobot op de Belgische markt maakt ongeveer 10% van alle Belgische melkveebedrijven gebruik van automatische melksystemen. De provincie Antwerpen is de koploper in robotmelken: bijna één op de vijf Antwerpse melkveebedrijven kiest inmiddels voor automatisch melken (figuur 1). Ook in Limburg en West-Vlaanderen doet de melkrobot het goed, waar respectievelijk 14% en 12% van alle melkveebedrijven de omschakeling gemaakt heeft.

De verkoop van de melkrobot zit de laatste jaren dan ook in de lift volgens de cijfers van Fedagrif, de Belgische federatie van toeleveranciers van machines, gebouwen en landbouwuitrustingen. Sinds 2017 worden er in België officieel meer melkrobots dan klassieke melkinstallaties verkocht (figuur 2). Dit betekent niet per se dat de meerderheid van de veehouders kiest voor een melkrobot, maar wel dat

Figuur 1. Procentuele verdeling van melkrobots versus klassieke melkinstallaties per provincie.

Figuur 2. Aandeel verkochte melkinstallaties: klassiek versus automatisch melken.

het relatieve belang stijgt (bijvoorbeeld meer melkrobots per bedrijf). Arbeidsbesparing en meer flexibiliteit zijn voor de meeste veehouders de doorslaggevende redenen om te kiezen voor automatisch melken. Een bijkomend voordeel van melkrobots is dat vaker melken (meer dan twee keer per dag) in theorie ook gepaard gaat met een productiestijging. Bovendien levert de melkrobot ook veel waardevolle data op, die aangewend kan worden om het management van de kudde bij te sturen. Maar kunnen melkrobots de beloofde arbeidsbesparing en flexibiliteit ook effectief waarmaken, of moet de veehouder continu paraat staan om onverwachte storingen en alarmen op te vangen? Maakt een melkrobot het leven van de veehouder makkelijker, of juist moeilijker? We polsten bij twee ervaren melkveehouders naar hun ervaringen met robotmelken. ■

Kristine Piccart (ILVO)

Tonny van den Broek stapte af van robotmelken

“Kijk bij collega’s voor je een beslissing neemt”

De familie van den Broek runt een melkveebedrijf in Boorseem, vlak bij de Nederlandse grens. Tonny investeerde in 2009 in drie melkrobots, maar melkt intussen opnieuw conventioneel met een 2 x 20 zij-aan-zijsysteem. “Melkrobots kunnen zeer waardevol zijn als ze in je bedrijf passen. Nu ook onze tweede zoon in het bedrijf stapte, bleek dit systeem voor ons niet meer de beste optie.”

Nele Kempeneers

Toen Tonny en zijn vrouw Elly 30 jaar geleden uit Nederland afzakten naar België en een melkveebedrijf in Boorseem kochten, was dit uitgerust met een melkcarrousel. “In 2000 merkten we dat er te veel slijtage op de carrousel zat en zijn we de verschillende mogelijkheden beginnen te bekijken. We wisten toen al dat onze oudste zoon Dirk in het bedrijf zou stappen. Onze keuze viel op de aankoop van 3 tweedehandsmelkrobots van Lely, met het idee om zo de periode tot de afschaffing van het quotum te overbruggen en met een beperkte investering te bekijken of het robotmelken kon passen binnen onze bedrijfsvoering.”

Pro’s en contra’s

De familie van den Broek heeft een genuanceerde mening over robotmelken. “Toen we er in 2006 mee van start gingen, zat de verkoop van

robots enorm in de lift en bleef de service soms wat achterwege. Vandaag is de technologie en ervaring al heel wat verder gevorderd. De robots zorgen ervoor dat je als melkveehouder niet meer op vaste uren in de stal hoeft te zijn om te melken, wat in theorie voor heel wat flexibiliteit en meer tijd voor sociale contacten zorgt. Maar er kan wel op elk moment iets mislopen waardoor je een alarmsignaal krijgt en zo snel mogelijk naar de stal moet, dus helemaal gerust ben je nooit. Vandaag kan de technologie dit wel deels opvangen door de aard van het probleem te signaleren en komt vals alarm minder vaak voor.” De melkveestal van de familie van den Broek was niet gebouwd voor het werken met robots, wat volgens Tonny een belangrijk aandachtspunt is. “Looplijnen zijn cruciaal voor een robotstal, want wanneer bijvoorbeeld een ▶

© LELY

dominante koe een smal gangpad blokkeert, kan dat voor heel wat vertraging zorgen. We merkten dat een robot perfect 53 koeien aankan, maar een paar koeien meer en er werd niet meer vlot gemolken.”

“Zelf melken is voor ons de beste optie.”

Twee opvolgers

Een paar jaar na de installatie van de robots gaf jongere zoon Thijs aan dat hij zijn job als technisch expert bij Lely graag wilde inruilen voor het ouderlijke bedrijf. Er was dus meer arbeid voorhanden dan oorspronkelijk gedacht. “We wilden het bedrijf op termijn graag uitbreiden naar 300 koeien, maar vroegen ons af of dat binnen het robotsysteem haalbaar zou zijn. Wat we toen gedaan hebben, kan ik iedereen aanraden: we gingen langs bij melkveehouders met hetzelfde type bedrijf als waar we naartoe wilden, dus in ons geval 5 of meer robots. We gingen telkens een volledige dag meedraaien om zowel de voor- als nadelen goed te kunnen inschatten. Op basis daarvan hebben we beslist dat uitbreiden binnen het robotsysteem voor ons niet zou werken.” In 2012 begon de bouw van de nieuwe melkstal en vandaag worden er 270 koeien gemolken in een 2 x 20 zij-aan-zijstelsysteem. “Robots zorgen voor meer arbeidsgemak, maar in ons geval niet voor veel tijdsbesparing. Aangezien we nu genoeg arbeid ter beschikking hebben is zelf melken voor ons de beste optie. Of robots passen binnen je bedrijf moet ieder voor zich afwegen, maar goed onderzoeken hoe het bij je collega’s werkt is zeker een aanrader alvorens je een beslissing neemt.” ■

© BASIEL DEMASSELAIR

Monique Lemmens is blij met de keuze voor robots

“Ons bedrijf is helemaal afgestemd op robotmelken”

Monique Lemmens stond eerst sceptisch tegenover het idee van zoon Wim Depotter om te starten met robotmelken. “Maar vandaag zou ik het niet meer anders willen. De investering heeft zijn waarde bewezen en past perfect op ons bedrijf”, klinkt het. En dat is niet toevallig, want elk aspect van het melkveebedrijf, van genetica tot stalinfrastructuur werd ingesteld op robotmelken.

Nele Kempeneers

Het melkvee- en akkerbouwbedrijf dat Luc Depotter en Monique Lemmens uit Ottenburg in 1989 overnamen van de ouders van Luc, is door de jaren heen erg veranderd. De 45 melkkoeien van

weleer zijn er vandaag 150, vader Luc zette een stapje terug en maakte plaats voor zoon Wim die in 2006 in het bedrijf stapte. “Toen Wim zijn interesse voor het bedrijf concreet maakte, werd al snel duidelijk dat zijn

voorkeur uitging naar robotmelken”, vertelt Monique. “We waren al een tijdje aan het nadenken over de toekomst van ons bedrijf, en op welke manier we een uitbreiding konden realiseren. De oude stal verlengen bleek geen goede optie, dus kozen we voor het bouwen van een nieuwe stal. Als we voor robotmelken wilden gaan, was het dus het uitgelezen moment om hier ook in de indeling van de nieuwe stal rekening mee te houden.”

Genetica aanpassen

“Ik moet zeggen dat ik niet meteen stond te springen om niet meer traditioneel te melken. Op dat moment was ik nog maar 44 jaar oud en had ik me mijn carrière op het bedrijf voorgesteld zonder robots. Ik vond het moeilijk om dat anders te zien”, geeft Monique toe. Het gezin Depotter-Lemmens kreeg echter meer dan voldoende tijd om aan het idee van robotmelken te wennen, want de vergunning voor de nieuwe stal liet maar liefst tien jaar op zich wachten. Toen in mei 2016 de bouw van de stal eindelijk van start kon gaan, hadden Monique en Wim dus hun huiswerk gemaakt. “We kozen voor twee Lely-melkrobots, met de bedoeling om 150 koeien te houden en er altijd 120 te melken. Intussen was ook het melkquotum weggefallen en was ik ook al

wat ouder dan toen het idee van robotmelken voor het eerst ter sprake kwam. Dus toen we er eind 2016 echt mee van start konden gaan, waren we goed voorbereid.” Niet alleen de indeling van de stal is perfect afgestemd op werken met robots, ook de dieren zelf zijn aangepast aan het melksysteem. “Bij de selectie van genetica kies ik voor stieren waarvan de nakomelingen goed presteren in robotsystemen. Omdat we hier al vroeg mee begonnen zijn, was onze veestapel al goed aangepast op het moment dat de robots in werking traden. Ook als we vaarzen nodig hebben, kopen we die op robotbedrijven.”

Problemen voorkomen

De omschakeling van klassiek melken naar het robotsysteem verliep vlot. “De koeien waren er snel mee weg, bij ons heeft het iets langer geduurd”, lacht Monique. “Het duurt even voor je alle technische aspecten onder de knie hebt en het programma door en door kent. Maar al doende leer je veel bij, en intussen ben ik enorm blij dat we de omschakeling hebben gemaakt.” Monique ziet vooral het arbeidsgemak als grote troef. “Zeker voor jonge gezinnen is het belangrijk om samen tijd te spenderen, en dat lukt moeilijk als je elke ochtend en avond in de melkput zit. Maar ook op vlak van de kwaliteit

en kwantiteit van de melk en diergezondheid zijn we er op vooruit gegaan.” Een vaak gehoord argument om niet voor robotmelken te kiezen is dat je nooit helemaal gerust bent. “Dat klopt ergens wel, maar heel veel alarmsignalen zijn te vermijden door op tijd de robot te onderhouden, reinigen en te zorgen dat alle producten aangevuld zijn.” Om succesvol automatisch te melken, adviseert Monique om te kiezen voor een mestrobot, voederschuirobot en automatische opdrijfhekken

“Omschakeling van klassiek naar robotmelken verliep vlot.”

in combinatie met de melkrobot. Deze stalhulpen geven je meer vrijheid in je dagbesteding. “Een elektriciteitspanne kan altijd voorvallen, dus je moet altijd een stroomgenerator klaar hebben staan. Een panne die te lang aanhoudt, kan immers grote gevolgen hebben. Je moet dus wel altijd klaarstaan om in te grijpen als er iets misloopt, maar dat gebeurt zelden en weegt in ons geval niet op tegen de voordelen.” ■

Tip: workshop Robotsoftware

Elk merk van melkrobot heeft zijn eigen softwaresysteem. Het kennisplatform Koesensor organiseert een workshop waarop je aan de slag kan met systemen van Lely, DeLaval, Fullwood Packo en GEA. Zo leer je op een interactieve manier welk systeem het best bij je past. De workshop vindt plaats op 12 november in Malle, of 14 november in Merelbeke en op 20 november in Bocholt. Deelnemen is gratis, maar inschrijven is verplicht.

 info@koesensor.be of 014 25 97 56.

© TWAN WIERMANS

